

Список використаних джерел:

1. Беззуб'як М.Й. Національно-державний пріоритет і громадянське суспільство / М.Й. Беззуб'як // Гілея: Наук. вісник: зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Українська АН. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – Вип. 66. – С. 580-584.
2. Боброва К. Політичний маркетинг в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. URL: <http://kyiv.osp-ua.info/index.php>
3. Зиновьев А.П. Политический менеджмент : учеб. пособ. / А.П. Зиновьев, С.А. Морозов, Е. В. Морозова / под ред. А. П. Зиновьева и др. – М. : ИНФРА, 2009. – 236 с.
4. Нежданов Д. Политический рынок: основы типологизации. *Социум и власть*. 2008. № 3. С. 73–82.
5. Токовенко В. В. Політичне керівництво і державне управління: проблеми взаємовідносин та оптимізація взаємодії: Монографія. – К.: Вид-во УАДУ, 2001.
6. Шульга М.А., Зубчик О.А. *Політичний менеджмент*. К.: «Академвидав», 2013. 160 с.
7. Щербак В.М. Політичний менеджмент: наукове поняття та політична практика / В.М. Щербак // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія. – 2015. – № 2. – С. 18-24.
8. Blind, P.K., 2007. *Building Trust in Government in the Twenty-First Century: Review of Literature and Emerging Issues*. Presented on 7th Global Forum on Reinventing Government Building Trust in Government, 2007, Vienna, Austria.
9. Newman, B.I. (2010). *Towards the development of a cross-cultural model of voter behaviour*. *European Journal of Marketing*, 44 (3/4), 351-368.

Орлов С.Ю.

студент,

Науковий керівник: Дорош Л.О.

кандидат політичних наук, доцент,

Національний університет «Львівська політехніка»

СУПЕРЕЧЛИВИ АСПЕКТИ ЗАКОНУ ПРО НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ ГОНКОНГУ

З 1997 року Гонконг був переданий під контроль Китайської Народної республіки (КНР) у рамках політики «Одна країна – дві системи». Хоча з самого початку влада КНР наполягала на повній інтеграції Гонконгу до складу материкового Китаю, проте з приходом

Ден Сяопіна, урядом Китаю було розроблене відповідне компромісне рішення [8]. Це рішення було закріплено у «Об'єднаній китайсько-британській декларації з питання передачі Гонконгу» 1984 року. Згідно з цією декларацією, демократичні процеси та стиль життя у Гонконзі мають залишатись незмінними до 2047 року [3].

Як зазначав голова та засновник партії «Об'єднаних демократів Гонконгу» Мартін Лі, Ден Сяопін розумів концепцію «Одна країна – дві системи» як таку, у рамках якої Гонконг зміг би показати шлях розвитку Китаю, для того, щоб КНР удосконалилась та «наздогнала Гонконг» [4]. Проте, таке бачення відносин за наступника Ден Сяопіна Цзян Джеміна було змінено на першопочаткове. Таким чином, посилювались спроби введення в дію різного роду законодавчих актів для втілення у життя попередніх ідей.

У 2017 році Сі Цзиньпінем була проголошена «Китайська мрія», головна ідея котрої – побудова до 2049 року міцної країни-лідера в сфері інноваційних технологій, із сильними армією та міжнародним впливом. Як зазначає професор Е.С. Еріксон, «Китайська мрія» також вимагає прямого контролю за Гонконгом, інкорпорації Тайваню і вирішення територіальних конфліктів із сусідами [2].

Питання інкорпорації Гонконгу, у свою чергу, почало відігравати все більшу роль, особливо після обрання головою адміністрації Гонконгу Керрі Лам у 2017 році. Тоді серед суспільства Регіону почало зростати занепокоєння щодо зростання впливу КНР на внутрішню політику автономії. Підписання у березні 2019 року «Білля про екстрадицію» почало нову політичну кризу у особливому адміністративному районі (ОАР), котра позначилась рекордним падінням довіри до влади Керрі Лам до позначки у 9.1%, станом на 25 лютого 2020 року [5]. Як зазначає професор Сіє Тао: «Іншими словами, Пекін більше не дозволить продемократичним рухам дестабілізувати Гонконг» [12].

Подальші зрушення у політичній кризі почались після прийняття Постійним Комітетом Всекитайського зібрання народних представників 30 червня 2020 року «Закону Китайської Народної Республіки щодо забезпечення національної безпеки в особливому адміністративному районі Гонконг» (далі – Закон «про національну безпеку»; Закон). Вже за перші дні після його оприлюднення він викликав низку суперечностей, які змінили позиції Західних держав щодо протестних подій у Гонконзі, що почались у 2019 році.

Хоча й спроба імплементації схожого нормативного акту була зроблена ще у 2003 році материковим Китаєм через «Білль про національну безпеку 2003 року», проте він був майже одразу відкликаний у зв'язку з масовими протестами. Як відомо, масові протести, що почались у 2019 році, не припинялись з того часу, а отже, цей фактор став інструментом легітимізації прийняття цього Закону. Таким чином, у 2020 році, згідно з Законом «про національну безпеку», однією з причин його імплементації є «забезпечення безпеки та стабільності у Регіоні».

Обурення у продемократичного суспільства Гонконгу та політичних еліт Заходу викликали саме статті, котрі стосуються понять «сецесія», «саботаж», «тероризм», «змова з іноземною державою або із зовнішніми елементами з загрозою національній безпеці» та визначають міру покарання (статті 20-30), а також статті 38-39 та 55. Так, наприклад, під поняття «тероризм» підпадає «нанесення шкоди транспорту та транспортній інфраструктурі» (пункт 3, статті 24), а досить розмите поняття «провокування ненависті резидентів Гонконгу до уряду КНР» підпадає під поняття «змови з іноземною державою». Обидва злочини передбачають санкцію – від 10-ти років до довічного ув'язнення [9].

Згідно з статтями 38-39, Закон застосовується «до всіх злочинів, що були здійсненні проти ОАР Гонконг поза межами регіону особою, що не є її резидентом» [9]. З в'їздом таких громадян на територію ОАР, вони можуть бути звинувачені у злочинах, заарештовані і піддані суду, не зважаючи на їхній статус.

Стаття 55, наприклад, надає повноваження Офісу Забезпечення Національної Безпеки Уряду (ОЗНБ) КНР можливість здійснювати юрисдикцію у низці справ, якщо «виникла важка ситуація, де Уряд Регіону не в змозі ефективно забезпечувати дотримання цього Закону». Якщо стаття 55 застосовується, то законодавство КНР, що є пов'язане із забезпеченням національної безпеки має бути використане у процесі, включно з тими законами, котрі пов'язані із розслідуванням кримінальної справи, експертизою та притягненням до відповідальності (стаття 57) [9].

Прийняття закону має на меті стабілізувати ситуацію, що виникла на цей час у Гонконзі. Як зазначив Жанг Сяомін, протесні акції є «дев'яцією», котрі виводять політику «Одна країна – одна системи» на невірний шлях. Таким чином, Закон «про національну безпеку» відновлює стабільність у регіоні [6].

На противагу офіційній позиції КНР, позиція США є зовсім іншою. Пет Тумі назвав цей закон «агресією Комуністичної Партії Китаю проти Гонконгу» [11]. Разом з демократом К. Ван Гуленом, вони запропонували «Акт Автономії Гонконгу», що зобов'язує адміністрацію США накласти санкції на людей, що є причетними до «придушення економіки та свободи слова у Гонконзі», а також проти банків, що співпрацюють з такими людьми [11]. Слід підкреслити, що станом на 2019 рік, серед 2490 регіональних офісів, що знаходяться на території Гонконгу, 18% належать США [1].

Президент Д. Трамп, у свою чергу, назвав такі кроки Китаю «трагічними» та такими, що «придушили свободу Гонконгу». Також ним було заявлено про призупинення в'їзду іноземних громадян з Китаю, як «потенційно небезпечних» [10]. Як зазначає Роберт Дейлі, це матиме безпосередній вплив на більш ніж 4 тисячі міжнародних студентів у США. Слід зауважити, що КНР з 2018 року займає першу позицію по кількості іммігрантів у США.

Резюмуючи усе вищезгадане, можна дійти висновку, що прийняття та імплементація Закону «про національну безпеку» розглядається у КНР та США з різних точок зору. Уряд КНР вважає цей закон лише справою самої КНР, з метою стабілізації ситуації у Гонконзі. Керівництво США та продемократи ОАР, в свою чергу, вважають його підривом усіх прав та свобод жителів Гонконгу та розглядають його як «напад на свободу слова у світі» та порушення договору 1984 року. Тобто, ми можемо вважати, що прийнятий документ є одним із інструментів «санкційної боротьби за вплив» між США та КНР. Найближчим часом цілком ймовірно загострення протистояння між двома найбільшими економіками світу.

Список використаних джерел:

1. Companies in Hong Kong with Parent Companies Located outside HK // Census and Statistics Department (The Government of the Hong Kong Special Administrative Region) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.censtatd.gov.hk/hkstat/sub/sp360.jsp?tableID=134&ID=0&productType=8>
2. Erickson A. S. 'Make China Great Again: Xi's truly Grand policy' [Електронний ресурс] / Erickson Andrew S. // CSS Blog Network. – Режим доступу: <https://isnblog.ethz.ch/author/andrew-erickson>
3. Full text of Sino-British Joint Declaration (concluded 19 December 1984) [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.cmab.gov.hk/en/issues/jd2.htm>

4. HK & China – what lies ahead for the ‘one country, two systems’ principle? – Insight – Full Episode [Електронний ресурс] // CNA. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=ccWTwX3Er3g&t=581s>

5. Hong Kong leader Carrie Lam’s approval rating plunges to new low amid coronavirus outbreak [Електронний ресурс] // The Straitstimes // Режим доступу: <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/hong-kong-leader-carrie-lams-approval-rating-plunges-to-new-low-amid-coronavirus>

6. Is the Hong Kong national security legislation against ‘One country, Two Systems’? [Електронний ресурс] // CGTN // Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=8O4A3dMJwvI>

7. Lee L. F. Francis ‘The Perceptual Bases of Collective Efficacy and Protest Participation: The Case of Pro-Democracy Protests in Hong Kong // Francis L. F. Lee // International Journal of Public Opinion Research. – 2010. – Vol. 22, Issue 3. – P. 392-411.

8. So Y. Alvin. «One Country, Two Systems» and Hong Kong-China National Integration: A Crisis-Transformation Perspective // Alvin Y. So // Journal of Contemporary Asia. – 2011. – Vol. 41. – Pp. 99-116.

9. The Law of the People’s Republic of China on Safeguarding National Security in the Hong Kong Special Administrative Region (concluded 30 June 2020) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.scribd.com/document/467553047/Hong-Kong-national-security-law-full-text#fullscreen&from_embed

10. Trump targets China over Hong Kong security law [Електронний ресурс] // BBC News. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52856876>

11. Xie Tao. China-U.S. Relations during the Trump Administration: Mixed Signals, Increased Risks // Xie Tao // Asia Policy. – 2017. – No. 24. – Pp. 5-12.

12. With Hong Kong crackdown, Xi Jinping signals he’ll pay a high price for power [Електронний ресурс] // PBS News Hour. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=9bTIIHGcwkDg>